

De Voorzitter van de Tweede Kamer  
der Staten-Generaal  
Postbus 20018  
2500 EA DEN HAAG

uw brief van	uw kenmerk	ons kenmerk	datum
		TRCJZ/2007/3026	30 november 2007
onderwerp		doorkiesnummer	bijlagen
Jaarverslag 2006 Raad voor plantenrassen			1

\_\_\_\_\_ Geachte Voorzitter,

Met de inwerkingtreding van de Zaaizaad- en plantgoedwet 2005 is de Raad voor plantenrassen (hierna: Raad) op 1 februari 2006 ingesteld.

Op grond van artikel 9 van de Zaaizaad- en plantgoedwet 2005 stelt de Raad jaarlijks een verslag op van de werkzaamheden. Dit verslag moet op grond van dit artikel worden toegezonden aan beide kamers der Staten-Generaal.

Gevolggevend aan deze verplichting treft u hierbij het jaarverslag 2006 van de Raad voor plantenrassen aan. Dit verslag zal door mij gebruikt worden voor de reguliere aansturing van de Raad en geeft geen aanleiding tot het maken van nadere opmerkingen.

DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN  
VOEDSELKwaliteit,

G. Verburg

Ministerie van Landbouw,  
Natuur en Voedselkwaliteit  
Juridische Zaken  
Bezuidenhoutseweg 73  
Postadres: Postbus 20401  
2500 EK 's-Gravenhage  
Telefoon: 070 - 3786868  
Fax: 070 - 378 61 27  
Telegramadres: Landvis  
Web: [www.minlnv.nl](http://www.minlnv.nl)

## Raad voor plantenrassen

### Verslag 2006

Verslagperiode: 01-02-2006 t/m 31-12-2006

### Inleiding

Met de inwerkingtreding van de 'Zaai- en plantgoedwet 2005' op 1 februari 2006 is de Raad voor plantenrassen gaan functioneren. De belangrijkste taken en bevoegdheden die de Raad ingevolge de wet heeft zijn:

- Verlening van nationaal kwekersrecht
- Toelating van rassen en opstanden (landbouw-, groente- en bosbouwgewassen)
- Aanwijzing van instandhouders (landbouw- en groentegewassen)
- Vaststelling van rasnamen

De Raad wordt ondersteund door het Bureau voor plantenrassen (onderdeel van Directie Juridische Zaken van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit)

### Relevante regelgeving

- Zaaizaad- en plantgoedwet 2005 (Stb. 184)
- Besluit werkzaamheden Raad voor plantenrassen (Stb. 653, 2005)
- Regeling werkzaamheden Raad voor plantenrassen (Stcrt. 15, 2006)
- Bestuursreglement van de Raad voor plantenrassen

### Samenstelling van de Raad voor plantenrassen

De samenstelling van de Raad, die in de loop van 2006 compleet is geworden, is als volgt.

Voorzitter: mevr. dr. L. van Vloten-Doting

Secretaris: mr. K.A. Fikkert

#### Afdeling Tuinbouwgewassen

Ir. J.E.M. van Ruiten (vice-voorzitter)

Ir. C.A.A.A. Maenhout

Ir. W. van der Arend

Prof. dr. ir. J.J.M. Dons

#### Afdeling Landbouwgewassen

Prof. dr. ir. R.G.F. Visser (vice-voorzitter)

Ir. P. Hijma

Mevr. Prof. dr. ir. E.T. Lammerts van Bueren

Mevr. dr. ir. I. Mastenbroek

#### Afdeling Bosbouwgewassen

Mevr. B.H. Pijl (vice-voorzitter)

Ir. J. Jansen

Vaste deskundige: ir. S.M.G. de Vries

### Aantal vergaderingen van de Raad

Afdeling Tuinbouwgewassen: 5

Afdeling Landbouwgewassen: 4

Afdeling Bosbouwgewassen: 4

### Samenstelling van het Bureau voor plantenrassen

Hoofd, tevens secretaris van de Raad: mr. K.A. Fikkert (1 fte)

Agronomen: ir. C.J. Barendrecht (sier- en bosbouwgewassen), ir. H. Bonthuis (DUS in landbouw- en groentegewassen). Mevr. D. Donner (CGO in landbouwgewassen) (in totaal 2,5 fte)

Administratie: A.C.D. van Neerbos (hoofd), mevr. van L. Driel, mevr. G. Jansen-Veldman, mevr. A. van Viegen, mevr. C. Vigelandzoon (in totaal 4 fte)

## Kwekersrecht

Nederland kent al meer dan 60 jaar een bijzondere vorm van intellectuele eigendomsbescherming voor de ontwikkelaars van nieuwe plantenrassen, het zogenaamde kwekersrecht. Deze vorm van intellectuele eigendomsbescherming is sinds 1961 geregeld in een internationaal verdrag (UPOV-verdrag), waardoor Nederland van begin af aan is gebonden. Mede ter uitvoering van het voornoemde verdrag zijn de criteria voor toekenning van een kwekersrecht bij en krachtens de wet geregeld. Enkele van die criteria betreffen het voorwerp van bescherming, het door de gerechtigde ontwikkelde plantenras. Volgens de laatst bedoelde criteria moet een kwekersrechtelijk te beschermen ras onderscheidbaar (Distinct, D), homogeen (Uniform, U) en bestendig (Stable, S) zijn.

Naast het nationale kwekersrechtstelsel neemt inmiddels het Communautaire kwekersrechtstelsel een belangrijke plaats in. Als gevolg daarvan is het aantal nationale kwekersrechtverleningen sterk teruggelopen (van 1500/jaar in 1995 tot 250/jaar in de afgelopen 5 jaar). Niettemin blijkt er behoefte te blijven bestaan aan nationale kwekersrechten. Beweegredenen voor kwekers om niet of niet onmiddellijk gebruik te maken van het communautaire stelsel zijn:

- In sommige sectoren acht men een nationale bescherming voldoende;
- Door eerst een nationale titel te verwerven kan men een communautaire aanvraag enige tijd uitstellen. Met het aldus bereikte uitstel kan men een scherpere selectie maken van de rassen die het werkelijk waard zijn – de kosten van de communautaire procedure zijn aanzienlijk hoger dan die van de nationale procedure – om communautair te beschermen.
- In landbouw- en groentegewassen, waarvoor nationale toelating is vereist, brengt kwekersrechtverlening geen meerkosten met zich.
- In sommige gewassen is de duur van het nationale kwekersrecht langer dan het communautaire, zodat men na afloop van het communautaire kwekersrecht nog kan terugvallen op het nationale kwekersrecht.

## Toelating

Op grond van de regelgeving van de EU mag uitsluitend teeltmateriaal van toegelaten rassen (voor bosbouw: toegelaten opstanden) worden verhandeld. De toelating van rassen en opstanden is overgelaten aan de Lid-Staten. Een en ander is uitgewerkt in de Zaaizaad- en plantgoedwet en zijn nadere regelgeving. De Raad behandelt aanvragen tot toelating.

### Groentegewassen

Rassen van groentegewassen worden toegelaten nadat uit onderzoek is gebleken dat zij zelfstandig – d.w.z. onderscheidbaar (D), homogeen (U) en bestendig (S) – zijn. In deze gevallen betreft het een zogenaamd DUS-onderzoek.

### Landbouwgewassen

Rassen van landbouwgewassen worden toegelaten nadat uit onderzoek is gebleken dat zij zelfstandig zijn en voldoende cultuur- en gebruikswaarde bezitten. In deze gevallen betreft het een zogenaamd DUS-onderzoek en een onderzoek naar de cultuur- en gebruikswaarde (CGO).

### Bosbouwgewassen

In deze gewassen gaat het voornamelijk om opstanden (groepen van bij elkaar staande bomen) die op basis van uiterlijke kenmerken worden beoordeeld. Naderhand kunnen toegelaten opstanden worden opgewaardeerd indien uit nadere proeven blijkt dat hun waardevolle kenmerken ook genetisch zijn bepaald.

## Het onderzoek

### Identiteitsonderzoek (DUS-onderzoek)

Het leeuwendeel van het identiteitsonderzoek (relevant voor zowel kwekersrecht als toelating) wordt in opdracht van de Raad voor plantenrassen uitgevoerd door de Naktuinbouw. In een klein aantal gewassen wordt het DUS-onderzoek door buitenlandse onderzoeksinstituten verricht. De betrokken instellingen rapporteren aan de Raad. Het bureau van de Raad oefent toezicht uit op de uitvoering van het onderzoek en controleert de uitkomsten.

### Cultuur- en gebruikswaarde-onderzoek (CGO in landbouwgewassen)

De uitvoering van het onderzoek naar cultuur- en gebruikswaarde van landbouwrassen is geheel in regie bij het bedrijfsleven. De Raad voor plantenrassen stelt de normen en de voorwaarden vast waaraan het onderzoek moet voldoen. In het eerste jaar, waarin de Raad verantwoordelijk is voor de beoordeling van

de cultuur- en gebruikswaarde, heeft de Raad de normen van zijn voorganger (de Commissie voor de Samenstelling van de Rassenlijst voor Landbouwgewassen) toegepast. Het bureau van de Raad oefent toezicht uit op de uitvoering van het onderzoek en controleert de uitkomsten. Samen met de uitkomst van het DUS-onderzoek is het resultaat van het cultuur- en gebruikswaarde-onderzoek bepalend voor de toelating.

#### Bosbouw

Omdat op dit gebied vaak geen direct belanghebbenden zijn, worden de aanvragen voor toelating van rassen en opstanden van bosbouwgewassen door het Bosschap ingediend. Voorafgaande aan de indiening zijn de onderwerpen van de aanvragen door het Centrum voor Genetische Bronnen in Nederland (CGN) beoordeeld op uiterlijke kwaliteit. In verband met een mogelijke opwaardering in de klasse 'getoetst' voert het CGN in opdracht van en gefinancierd door de Raad nader onderzoek uit.

#### **Nationaal kwekersrecht en/of toelating (aantallen)**

Aanvragen: 1229

Beslissingen: 870

In het verslagjaar kreeg de Raad voor het eerst te maken met een groot aantal aanvragen voor toelating van groenterassen. Aangezien het onderzoek naar aanleiding van de aanvragen gewoonlijk 2 à 3 jaar in beslag neemt, blijft het aantal beslissingen achter bij het aantal aanvragen.

#### **Bezwaar/beroep**

In 2006 kwam geen bezwaar- of beroepsprocedure naar aanleiding van beslissingen van de Raad voor plantenrassen voor.

#### **Functioneren van Bureau**

De verlening van kwekersrecht verliep soepel.

De toelating van rassen (landbouw en groente) kostte grote inspanning. Daarvoor geldt het volgende ter verklaring.

- Het bedrijfsleven was lange tijd niet ingespeeld op de nieuwe situatie.
- De (onaangepaste) automatisering bleek niet berekend te zijn op de nieuwe taken.
- Door technische problemen was pas in de loop van november het totale rassenbestand ingeladen.
- De afgescheiden automatisering van het CGO speelt het Bureau danig parten.
- De niet voorziene hoeveelheid verzoeken buiten de eigenlijke aanvragen om (m.n. in de groentegewassen) gaf een zeer grote werkdruk.
- Anders dan in de aanloop naar de nieuwe situatie was voorzien (9 fte) bedraagt de bezetting van het Bureau 7,5 fte.

Niettemin heeft het georganiseerde bedrijfsleven zijn tevredenheid uitgesproken over de uitvoering van de werkzaamheden en de open houding van de Raad en haar bureau.

#### **Financiën**

Voor de gerealiseerde cijfers: zie bijlage.

Enige opmerkingen

De introductie van kostendekkende onderzoekstarieven geeft spanningen in internationaal verband. Als gevolg van die tarieven is Frankrijk, dat voorheen het DUS-onderzoek van aardappelrassen in Nederland liet uitvoeren, aan het einde van het verslagjaar uitgeweken naar Duitsland.

De mogelijkheid om het DUS-onderzoek rechtstreeks bij de Naktuinbouw aan te besteden werkt naar tevredenheid.

De inning van de lage jaarcijns bleek een onevenredige belasting te zijn, zowel voor het Bureau als voor het bedrijfsleven. Als gevolg van het voorstel van het Bureau is m.i.v. 2007 de jaarcijns op nul gesteld (met een gedeeltelijke compensatie in het aanvraagtarief).

#### **Relatie met de Naktuinbouw**

De relatie tussen de Raad en de Naktuinbouw werd vastgelegd in een overeenkomst. De betrekkingen tussen het personeel van beide instellingen is uitmuntend.

### Relatie met het CPVO


Het Communautaire Bureau voor Plantenrassen (Community Plant Variety Office, CPVO) heeft een overeenkomst met verschillende nationale kwekersrechtverlenende autoriteiten (waaronder met het Bureau van de Raad) ten einde het DUS-onderzoek naar aanleiding van aanvragen voor communautair kwekersrecht te doen uitvoeren. Het Bureau is een belangrijke partner van het CPVO. Het bureau verzorgt de administratieve begeleiding terwijl de Naktuinbouw het eigenlijke onderzoek uitvoert. Na afronding van het onderzoek rapporteert het Bureau naar het CPVO.

In 2006 bedroeg het aantal opdrachten 870.

Het aantal verzonden rapporten bedroeg 726.

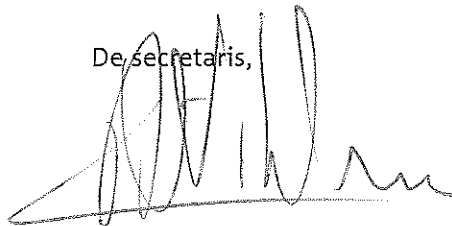
Gedaan te Ede, 28 juni 2007

De voorzitter,



(mevr. dr. L. van Vloten-Doting)

De secretaris,



(mr. K.A. Fikkert)